

Kollokvium a KGST-országok együttműködéséről az elektronikus könyvtári adatfeldolgozás terén

Gera (NDK), 1969. október 19—24.

Az NDK Tudományos Könyvtárak Módszertani Központja az NDK alapításának 20. évfordulója alkalmából hívta össze ezt a nemzetközi kollokviumot, amely felmérte az egyes országok eredményeit és elgondolásait a könyvtári munka automatizálása terén, s megvizsgálta együttműködésük kibővítésének lehetőségeit. Az alábbiakban rövidítve közöljük a kollokvium ajánlásait (az eredeti szöveg a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban 4-3552 számon található).

1. A tudományos és műszaki szakkönyvtárak munkájának hatékonyabbá tétele érdekében a könyvtári munkafolyamatok automatizálása terén ezeket a feladatokat kell megoldani:

mindegyik KGST-ország alakítson ki olyan szervezeti formákat - tájékoztatási rendszerével szoros összefüggésben -, amelyek elősegítik az információforrások és eszközök széles körű cseréjét (beleértve a gépileg olvasható eszközöket is);

építsenek ki adattovábbító rendszert a KGST-országok között;

optimálisan osszák el és használják ki helyi, regionális és országos szinten az információforrásokat;

biztosítsák az információforrások kompatibilis osztályozását a KGST-országokban, mind a könyvtári rendszeren belül, mind a könyvtárak és a műszaki-tudományos tájékoztatási szervek között.

2. Ennek érdekében

dolgozzák ki a bibliográfiai információk megfogalmazásának egységes, gépi olvasásra alkalmas sémáját;

dolgozzák ki a bibliográfiai munka és a központi katalogizálás, a különböző ellenőrző rendszerek (kölcsonzési nyilvántartás, állományellenőrzés stb.) és az adattovábbítás programját;

dolgozzák ki a könyvtári és a bibliográfiai munka hatékonyságának kritériumait, a könyvtári tervezés és irányítás tudományos alapjait, az elektronikus adatfeldolgozás, a rendszerelmélet és az operációkutatás alapján;

dolgozzák ki a technikai berendezésekre és az adathordozókra vonatkozó követelményeket.

3. Mivel a könyvtárak tevékenysége sok tekintetben érintkezik a műszaki és tudományos tájékoztatási szervekével,

törekedjenek arra, hogy a könyvtári és bibliográfiai munkafolyamatok automatizálásának kérdéseivel a moszkvai Nemzetközi Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Központ és a KGST tudományos és műszaki kutatásokat koordináló állandó bizottsága (ill. annak a műszaki-tudományos tájékoztatás kérdéseivel foglalkozó állandó munkacsoportja) foglalkozzék; nem volna célszerű külön könyvtári nemzetközi szervet létrehozni a KGST-országok könyvtárautomatizálási munkáinak összehangolására;

mindegyik ország létesítsen központi szervet a különböző könyvtárhálózatok automatizálásának összehangolására; ez a szerv szorosan működjék együtt az országos tudományos és műszaki tájékoztatási központtal.

4. Amíg kiépül a tényleges együttműködés a KGST-szervek és a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Központ keretében, átmeneti intézkedésekkel hangolják össze az automatizálással kapcsolatos gyakorlati tevékenységet és kutatómunkát, tehát:

dolgozzák ki a KGST-országok közös, a munkamegosztás elvére épülő kutatási tervét (ennek tervezetét az egyes országok munkatervei alapján a Lenin Könyvtár automatizálási osztálya 1970. jun. 1-ig készítse el, s azt 1970 szeptemberében tárgyalják meg);

munkacsoportok, rendszeres tapasztalatcsere, információcsere formájában biztosítsák a különböző országok automatizálási szakértőinek együttműködését.

5. A Tudományos Könyvtárak Módszertani Központja (NDK) publikálja a kollokviumon elhangzott előadásokat; a résztvevők hassanak oda, hogy saját könyvtáruk fenntartó szerve elfogadja és végrehajtsa az ajánlásokat.

x külföldi hírek x külföldi hírek x külföldi hírek x

GÉPI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT (Zentralstelle für maschinelle Dokumentation, ZMD) létesült 1964-ben az NSZK-ban; a Központ 1969 augusztusában végleges, saját helyiséget kapott Frankfurt am Main-ban, s ezzel lehetősége nyílt szervezetének teljes kiépítésére. Eddigi legnagyobb teljesítménye a Német Bibliográfia automatizálása. A gyakorlati feladatok megoldásával együtt alapkutatásokat is végez az adatfeldolgozás és visszakeresés gépesítése, az indexelés automatizálása stb. terén. Jelenleg szervezési, programozási és gépkezelési osztálya van (az utóbbi IBM 1460 típusú számítógéppel és egyéb korszerű berendezésekkel dolgozik); most építik ki a külön kutatási osztályt. Az összesen 52 dolgozó közül 18 a tudományos munkatárs és 15 az egyéb felsőfoku szakember. (Nachrichten für Dokumentation, 1969. 5. no.)

KÖNYVTÁRTECHNIKUSOK (library technical assistants) kétéves képzése folyik a Chicago City College keretében, a nyomasztó könyvtáros-hiány enyhítésére. 1967-ben indult meg ez a munka, s jelenlegi fejlettebb formájában az alábbi szakokra terjed ki: bevezetés a könyvtári munkafolyamatokba; audiovizuális munka; olvasószolgálat; gyarapítás; feldolgozás; könyvtári gyakorlat;

iskolai könyvtári munka. Valamennyi szak hallgatói megismerkednek a kommunikációs technikával; szociológiai képzésben is részesülnek. A Council on Library Technology már 80 olyan két évfolyamos (USA-beli és kanadai) főiskolát fog össze, amely szintén foglalkozik könyvtártechnikusok képzésével. (College and Research Libraries News, 1969. 8. no.)

A DEUTSCHE BIBLIOTHEK (Frankfurt am Main) létesítéséről szóló törvényt 1969. március 31-én fogadta el a Bundestag. A könyvtár az NSZK központi megőrző könyvtára, közvetlenül szövetségi intézmény. Az 1945. május 8. óta "Németországban" (vagyis az NSZK-ban és az NDK-ban) megjelent sajtótermékeket, az ugyanazon idő óta bárhol német nyelven megjelent, németről más nyelvre fordított vagy Németországról idegen nyelven megjelent műveket, valamint a német nyelvű emigránsok 1933-1945 között írott vagy kiadott műveit gyűjti és dolgozza fel bibliográfiailag. Külön zenei részlegét Nyugat-Berlinben állítják fel, Deutsches Musikarchiv néven. A törvény teljes szövegét közli a Dokumentation, Fachbibliothek, Werksbücherei (1969. 6. no.).